

Силабус
навчальної дисципліни
Народні ремесла та промисли
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціальність: за предметною спеціальністю А4.10 Середня освіта (Технології)

Галузь знань: галузі знань А Освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Белова-Олейник Юлія Юріївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkt0/structure-fmkt0/kaf-prof-osvita-trud/composition-kaf-prof-osvita/bielova/
Контактний тел.	095-46-64-591
Е-mail викладача:	uubelova1973@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	-	30	60	залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: народні ремесла, промисли, ужиткове мистецтво, художня обробка матеріалів, конструкційні матеріали, проєктування, проєктно-технологічна діяльність.

Мета та предмет курсу: підготовка майбутніх вчителів технологій до проведення занять із варіативної частини програми з предмету технології у загальноосвітніх навчальних закладах та проведення занять у гуртках декоративно-ужиткового мистецтва та дизайн.

Компетентності та програмні результати навчання:

- ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

- GC 6. The ability to learn and master modern knowledge, to apply the acquired knowledge in practical situations.
- ЗК 8. Здатність грамотно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.
- GC 8. The ability to communicate competently in the state language both orally and in writing, to show respect and appreciate Ukrainian national culture; ability to express national cultural identity, creative self-expression.
- ФК 4. Здатність творчо підходити до трудової діяльності, глибоко аналізувати виробничі процеси, порівнювати та узагальнювати їх поетапний перебіг.
- PC 4. The ability to approach work creatively, deeply analyze production processes, compare and summarize their step-by-step process.
- ФК 8. Здатність до оцінного судження, розвитку художньо-творчих нахилів і здібностей, оволодіння дієвими знаннями з формотворення, колористики й орнаментики, методикою креативного пошуку, образною мовою пластичного мистецтва та технологіями художньої обробки матеріалів.
- PC 8. The ability to make an evaluative judgment, develop artistic and creative inclinations and abilities, acquire effective knowledge of form-making, coloring and ornamentation, the method of creative search, the figurative language of plastic arts, and the technologies of artistic processing of materials.
- ФК 10. Здатність застосовувати знання сучасної техніки та технології, графічної, інформаційної грамотності, практичні вміння та навички проєктної, конструкторської, виробничої діяльності у практиці технологій, креслення та гурткової роботі.
- PC 10. The ability to apply knowledge of modern equipment and technology, graphic and information literacy, practical skills and skills in design, construction, and production activities in the practice of technologies, drawing, and group work.
- ФК 12. Здатність обробляти сировину та матеріали, виготовляти вироби за допомогою ручних, електрифікованих інструментів і технологічного обладнання, використовуючи нормативно-технологічну документацію та системи управління якістю.
- PC 12. Ability to process raw materials and materials, manufacture products using hand, electrified tools and process equipment, using regulatory and technological documentation and quality management systems.
- ФК 13. Здатність дотримуватись вимог з охорони праці, протипожежної безпеки, захисту довкілля.

- PC 13. Ability to comply with labor protection, fire safety, and environmental protection requirements.
- ПР 3. Демонструвати знання з розробки технологічної послідовності виготовлення виробів, їх матеріально-технічної та виробничої складових.
- PLO 3. Демонструвати знання з розробки технологічної послідовності виготовлення виробів, їх матеріально-технічної та виробничої складових.
- ПР 4. Використовувати знання теоретичних основ та історії національного декоративно-ужиткового мистецтва.
- PLO 4. Demonstrate knowledge of the development of the technological sequence of manufacturing products, their material and technical and production components.
- ПР 9. Виконувати ескізне проектування, креслення деталей та складальних одиниць, розробляти технологічну послідовність виготовлення виробу, оформляти портфоліо та презентувати їх.
- PLO 9. Carry out sketch design, drawings of parts and assembly units, develop the technological sequence of manufacturing the product, draw up a portfolio and present them.
- ПР 10. Здійснювати традиційні та новітні види художньої обробки матеріалів, виготовляти вироби декоративно-ужиткового мистецтва та технічної творчості.
- PLO 10. To carry out traditional and modern types of artistic processing of materials, to make products of decorative and applied art and technical creativity.
- ПР 11. Підбирати інструменти, матеріали та устаткування з урахуванням проектно-технологічної документації виробу, дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог.
- PLO 11. Select tools, materials and equipment taking into account the design and technological documentation of the product, comply with sanitary and hygienic requirements.
- ПР 12. Використовувати інноваційні технології, здійснювати заходи з економії енергоресурсів, збереження екологічно чистого середовища та охорони праці; розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.
- PLO 12. Use innovative technologies, implement measures to save energy resources, preserve an ecologically clean environment and labor protection; understand and explain the strategy of sustainable human development.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Мистецтво витинанки.

Історія виникнення витинанки. Типологія витинанок. Витинанка як оберег. Соціальне значення витинанки. Фігурні симетричні та художні витинанки вписані у фігуру. Монохромні та кольорові витинанки. Формати витинанок.

Тема 2. Паперове лозоплетіння.

Класичне лозоплетіння та поява альтернативного паперового лозоплетіння. Технологія створення паперової лози. Матеріали та інструменти для виготовлення паперової лози. Замочування та фарбування трубочок. Види плетіння. Ваза, корзина, коробка, вінок та інші вироби із паперової лози. Етапи проектування. Робота над проектом.

Тема 3. Декупаж та пап'є маше.

Історія виникнення декупажу. Особливості технології декупаж. Матеріали та інструменти. Прямий (класичний), зворотній та об'ємний, художній декупаж, декопатч.

Історія виникнення пап'є маше. Особливості технології пап'є маше. Матеріали та інструменти. Оздоблення виробів.

Тема 4. Орігамі та квілінг.

Історія техніки орігамі квілінг. Особливості технології орігамі квілінг. Матеріали та інструменти. Простий, філігранний, петельний та об'ємний квілінг.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Народні іграшки та їх види.

Традиція створення народної іграшки. Соціальне значення іграшки. Різновиди народних іграшок. Іграшки із паперу, трави та соломи, тіста та сиру, глини, дерева. Традиційні образи в іграшках.

Тема 6. Лялька-мотанка.

Лялька-мотанка як оберег. Сакральне значення ляльки-мотанки. Різновиди ляльок-мотанок. Зерновушка, пеленашка, кувадка, нерозлучники, попільна лялька, вузликова лялька, бажанка, знахарка. Матеріали та інструменти. Технологічні особливості створення ляльки-мотанки.

Методи навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - пояснення;
 - розповідь;
 - бесіда;
 - ілюстрування;

- демонстрування;
- самостійне спостереження;
- методи стимулювання навчальної діяльності:
 - навчальна дискусія;
 - забезпечення успіху в навчанні;
 - створення ситуації інтересу у процесі викладення;
 - створення ситуації новизни;
 - опора на життєвий досвід студента;
 - стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні;
- методи контролю і самоконтролю у навчанні:
 - індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування;
 - письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальноновживані комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка шкалою ECTS
------------	-------------------------------	--------------------

за всі види навчальної діяльності	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
65-89	Добре		BC (добре)
50-64	Задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

Базова

1. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ХДАДМ, 2023. 320 с.
2. Етнодизайн у контексті українського національного відродження та європейської інтеграції: зб. наук. праць. У 3 кн. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка ; Сімон, 2019. 442 с.; 446 с.; 476 с.
3. Москалюк В. М., Яців Р. М. Традиції та сучасний дизайн. Львів : ЛНАМ, 2021. 87 с.
4. Чепелик В. В. Український архітектурний модерн. Київ : КНУБА, 2020. 196 с.
5. Янішевська Н. Філософія орнаменту / Янішевська Н. // Вісник ХДАДМ, №1. – Х.: ХДААДМ, 2021. – С. 151-154: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnik.org/pdf/v2011-01-36-yanishevska.pdf>

Допоміжна

1. Етнічний стиль в інтер'єрі: дизайн Лисецьких. URL:
<https://www.design-interiors.com.ua/ua/styles/etnlicheskii>
2. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. URL:
https://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=2000&Itemid=465.
3. Титаренко В. П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли: Монографія. Полтава: Полтавський літератор, 2011. 528 с. 2. Титаренко В. П. Народні промисли України: нав. посіб. Полтава: Видавництво «Полтавський літератор», 2011. 524 с.
4. Титаренко В. П. Об'єкти праці з українських народних ремесел: нав. метод. посіб. Полтава: «Верстка», 2020. 148 с

1. Інтернет-ресурси

1. <https://www.nbu.gov.ua/>
2. <https://naurok.com.ua/>
3. <https://vseos>